

Matematyka Dyskretna

2. Działania na zbiorach

Zbiór (mnogość) to **nieuporządkowany** zestaw **różnych** obiektów. Jest to pojęcie podstawowe, niedefiniowane.

Zbiory oznaczamy wielkimi literami np.: A, B, X, S, T, natomiast ich elementy - małymi : a, b, x, s, t.

Pewne szczególne, często występujące zbiory, mają swoje własne nazwy np.:

$N = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$ - zbiór liczb naturalnych

$Z_+ = \{1, 2, 3, \dots\}$ - zbiór liczb całkowitych dodatnich

$Z = \{0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \dots\}$ - zbiór liczb całkowitych

$Q = \{m/n: m, n \in Z \wedge n \neq 0\}$ - zbiór liczb wymiernych

IQ - zbiór liczb niewymiernych

$R = Q \cup IQ$ - zbiór liczb rzeczywistych

$A = \{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ – n -elementowy zbiór A

$|A|$ – liczebność (moc) zbioru A :

$$|A| = n$$

$\emptyset$ – **zbiór pusty**, zbiór nie zawierający żadnego elementu

X – **przestrzeń, uniwersum** czyli ustalony zbiór wszystkich rozważanych elementów

Inkluzja zbiorów:

$$A \subset B$$

$$x \in A \Rightarrow x \in B$$

A – podzbiór zbioru B

B – nadzbiór zbioru A

Mówimy, że zbiór A jest podzbiorem zbioru B jeżeli każdy element zbioru A należy do zbioru B .

Przykład 1.

$$\mathbb{Z}^+ \subset \mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}$$

Zbiór wszystkich podzbiorów zbioru A nazywamy zbiorem potęgowym zbioru A i oznaczamy symbolem: $P(A)$.

Wszystkich podzbiorów zbioru A jest $2^{|A|}$, gdzie $|A|$ oznacza moc zbioru A .

Przykład 2.

Wyznaczmy wszystkie podzbiory zbioru $A=\{a, b, c, d\}$.

$P(A)=\{ \emptyset, \{a\}, \{b\}, \{c\}, \{d\}, \{a,b\}, \{a,c\}, \{a,d\}, \{b,c\},$
 $\{b,d\}, \{c,d\}, \{a,b,c\}, \{a,b,d\}, \{a,c,d\}, \{b,c,d\}, \{a,b,c,d\} \}$

Zbiór potęgowy ma

$2^4=16$ elementów (podzbiorów).

$$(A = B) \Leftrightarrow [(A \subset B) \wedge (B \subset A)]$$

Suma zbiorów A i B to zbiór $A \cup B$ składający się ze wszystkich elementów zbioru A i wszystkich elementów zbioru B i nie zawierający żadnych innych elementów.

$$x \in A \cup B \Leftrightarrow (x \in A \vee x \in B)$$

$$x \notin A \cup B \Leftrightarrow (x \notin A \wedge x \notin B)$$

1. $A \cup B = B \cup A$

2. $(A \cup B) \cup C = A \cup (B \cup C)$

3. $A \cup \emptyset = A$

4. $A \cup A = A$

5. $A \cup X = X$

6. $A \subset A \cup B$

7. $B \subset A \cup B$

Iloczyn zbiorów A i B to zbiór $A \cap B$ składający się wyłącznie z tych elementów, które należą jednocześnie do zbioru A i do zbioru B .

$$x \in A \cap B \Leftrightarrow (x \in A \wedge x \in B)$$

$$x \notin A \cap B \Leftrightarrow (x \notin A \vee x \notin B)$$

$$1. \quad A \cap B = B \cap A$$

$$2. \quad (A \cap B) \cap C = A \cap (B \cap C)$$

$$3. \quad A \cap \emptyset = \emptyset$$

$$4. \quad A \cap A = A$$

$$5. \quad A \cap X = A$$

$$6. \quad A \cap B \subset A$$

$$7. \quad A \cap B \subset B$$

Zbiory A i B są **rozłączne** jeśli:

$$A \cap B = \emptyset$$

Prawa rozdzielności zbiorów:

$$A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

$$A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$$

Różnica zbiorów A i B to zbiór $A \setminus B$ złożony z tych elementów zbioru A , które nie należą do zbioru B .

$$x \in A \setminus B \Leftrightarrow (x \in A \wedge x \notin B)$$

$$x \notin A \setminus B \Leftrightarrow (x \notin A \vee x \in B)$$

1. $A \setminus B \subset A$

2. $A \subset B \iff A \setminus B = \emptyset$

3. $(A \setminus B) \cap B = \emptyset$

4. $(A \setminus B) \cup B = A \cup B$

Dopełnienie zbioru A to zbiór $X \setminus A$.

Dopełnienie zbioru A oznaczamy symbolem A' .

$$x \in A' \Leftrightarrow x \notin A$$

$$1. X' = \emptyset$$

$$2. \emptyset' = X$$

$$3. A'' = A$$

$$4. A \cup A' = X$$

$$5. A \cap A' = \emptyset$$

$$6. A \setminus B = A \cap B'$$

Prawa De Morgana:

$$(A \cap B)' = A' \cup B'$$

$$(A \cup B)' = A' \cap B'$$

Różnica symetryczna zbiorów A i B to zbiór $A \Delta B$ składający się z elementów zbioru A i elementów zbioru B z wyłączeniem tych elementów, które należą jednocześnie do zbiorów A i B .

$$A \Delta B = (A \cup B) \setminus (A \cap B) = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$$